

# PREVENTIVNÍ PLÁN ŠKOLY

ZŠ TYRŠOVA RUMBURK

2022/2023



## Obsah

1. Základní údaje o škole.....	3
2. Právní východiska .....	4
3. Oblasti rizikového chování ve škole .....	4
4. Cíl preventivního programu .....	4
5. Zhodnocení prevence rizikového chování ve školním roce 2021/2022 .....	5
6. Spolupráce s rodiči .....	12
7. Vzdělávání pedagogů .....	12
8. Metody práce.....	13
9. Znalostní kompetence žáků.....	14
10. Zařazování okruhů protidrogové prevence do tematických plánů .....	14
11. Záškoláctví .....	14
12. Šikanování.....	15
13. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi.....	15
14. Plán činnosti .....	16
PŘÍLOHY .....	18

## 1. Základní údaje o škole

Název školy	Základní škola Tyršova
Adresa školy	Základní škola Rumburk, Tyršova ulice 1066/2, okres Děčín
IČO	727 44 359
Telefon/fax	+420 412 332 302, 725 712 753
E-mail	<a href="mailto:info@zstyrsovarbk.cz">info@zstyrsovarbk.cz</a>
Adresa internetové stránky	<a href="http://Základní škola Rumburk (zstyrsovarbk.cz)">Základní škola Rumburk (zstyrsovarbk.cz)</a>
Právní forma	
Název zřizovatele	Město Rumburk Tř. 9. května 1366/48 408 01 Rumburk
Preventivní tým	Ředitelka školy                      Mgr. Jana Masařová Školní metodička prevence      Mgr. Lenka Srbecká Výchovná poradkyně                Mgr. Dana Stojanová Školní asistentka                      Hana Hálová
Zástupkyně ředitele školy	Mgr. Lenka Srbecká Mgr. Jaroslava Markusová Nedvídková
Vedoucí vychovatelka ŠD	Jitka Šavrová
Speciální pedagožka	PaedDr. Jana Veselá

Žáci		Počet tříd	Počet žáků
	stupeň	10	229
	stupeň	10	239
	Celkem		468
Pedagogičtí pracovníci		Vyučující	Asistent pedagoga
	stupeň	10	9
	stupeň	25	5
	Celkem	3	14
Speciální pedagog		1	

Zdroje školy	
Vnitřní zdroje školy	<a href="http://www.zstyrsovarbk.cz">www.zstyrsovarbk.cz</a> Školní rozhlas Školní nástěnka Schránka důvěry Webová aplikace NNTB
Vnější zdroje školy	<a href="http://www.prevence-info.cz">www.prevence-info.cz</a> <a href="http://www.msmt.cz">www.msmt.cz</a> <a href="http://www.adiktologie.cz">www.adiktologie.cz</a> <a href="http://www.pppuk.cz">www.pppuk.cz</a>

## 2. Právní východiska

- § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 zákona č. 561/2004 Sb., školský zákon
- § 8 a § 9, § 17 a § 18, § 30 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, č.j.21291/2010-18
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Č.j.: 37 014/2005-25
- Pokyn MŠMT č.j 14 423/99-22 k výchově proti projevům rasismu
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví Čj.: 10 194/2002-14
- Metodický pokyn MŠMT k řešení šikanování ve školách, č.j. 22294/2013-1
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2019-2027
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016
- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1

## 3. Oblasti rizikového chování ve škole

Prevence rizikového chování u žáků v působnosti naší školy představuje aktivity v následujících oblastech prevence:

- Drogy (základní informace o drogách)
- Doprava (rizikové chování v dopravě)
- Poruchy příjmu potravy (nevhodné jídelní a stravovací zvyklosti, diety, obezita)
- Alkohol (informace o nevhodnosti pití alkoholu)
- Syndrom týraného dítěte – CAN (fyzické týrání a jeho rozpoznání)
- Šikana, kybershikana (znaky šikanování, řešení zejména počáteční šikany)
- Vandalismus (poškození školního majetku nebo majetku žáků)
- Záškoláctví (sledování absence žáků)
- Tabák (informování o závislosti na tabáku)
- Násilí (agresivní chování žáků)
- Krádeže (Drobné krádeže se vyskytují ve škole)

## 4. Cíl preventivního programu

Preventivní plán klade důraz na udržení stávající kvality školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl. Program je určen pro žáky a pedagogické pracovníky školy a ve svém důsledku má vést k udržení pozitivního klimatu školy s minimem kázeňských problémů žáků ve škole i mimo školu. Základním předpokladem k jeho účinnosti je aktivní zapojení všech žáků třídy a rodičů žáků, kteří jsou s průběhem a výsledky programu seznamováni.

Cílem primární prevence je zvýšení odolnosti žáků vůči rizikovému chování.

Cílem našeho plánu je, aby se preventivní výchovně vzdělávací působení stalo neoddělitelnou součástí výuky a života školy a nepřímo prostřednictvím rodičovské veřejnosti i celkového

způsobu života žáků. Hlavním cílem je vést žáky k tomu, aby návykovou látku v budoucnosti nevyhledávali, aby ji nikdy neužili.

Preventivní plán je nedílnou součástí školního vzdělávacího programu.

Důležitý je i individuální přístup k jednotlivým žákům. Je nutné analyzovat jedince, konkrétní sociální situaci dítěte. Zvýšenou pozornost věnujeme žákům s vývojovými poruchami učení a chování a pomáháme jim k jejich kompenzaci, protože tuto skupinu chápeme jako velmi ohroženou. Nabízíme volnočasové aktivity a programy, kde se mohou uplatnit všichni žáci.

Důraz je položen na informovanosti žáků ve vyučovacích hodinách a rodičů při třídních schůzkách nebo individuálních setkáních.

#### Dlouhodobé cíle

- posilování zodpovědnosti žáků za jejich rozhodnutí
- spolupráce mezi třídními učiteli, výchovnými poradkyněmi, speciálními pedagogy a metodiky prevence ohledně vzniku a udržení zdravého klimatu v jednotlivých třídách i v rámci celé školy
- zvyšování informovanosti učitelů a žáků v dané problematice (sledování nabídky odborných školení, odborná literatura v informačním centru školy)
- zapojení učitelů do realizace PPŠ
- podpora zdravého životního stylu
- podpora vytváření pozitivního hodnotového žebříčku
- vytváření otevřeného partnerství s rodiči a veřejností

#### Střednědobé cíle

- diagnostika třídních kolektivů na 1. i 2. stupni
- spolupráce s institucemi (PPP, SVP, OSPOD, sociální odbor, policie, městská policie...)
- nácvik sociálních dovedností (sebepoznání, vzájemné poznání, uvědomování si vlastních pocitů, schopnost empatie, řešení konfliktů)

#### Krátkodobé cíle

- řešení problémů ve třídách
- nabídka mnoha pravidelných zájmových školních i mimoškolních aktivit pro žáky
- obnova práce peer mediátorů
- zavedení školního parlamentu
- zavedení třídnických hodin do rozvrhu školy

## 5. Zhodnocení prevence rizikového chování ve školním roce 2021/2022

Vzdělávání	
Školní metodik prevence	Mgr. Lenka Srbecká
Školní vzdělávací program	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Základní školy Rumburk, Tyršova ulice 1066/2, okres Děčín, p. o.

cizí jazyk	Vazba na některá témata zeměpisu, dějepisu, občanské výchovy. Dotknout se závažných celosvětových problémů (nebezpečí drog, rasová, národnostní a názorová nesnášenlivost apod.).
chemie	<u>Chemie ve společnosti</u> - drogy - diskuse na téma drogy s využitím informací ze školy i ze sdělovacích prostředků, popř. populárně naučné literatury - žák by měl umět popsat příklady volně i nezákonně prodávaných drog a uvést příklady nebezpečí, kterým se vystavuje jejich konzument; <u>Deriváty uhlovodíků</u> - diskuse na téma nebezpečí požívání alkoholických nápojů;
občanská výchova	<u>Člověk a právo</u> - opatření a zákony související s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým a vztahující se k nákupu, držení a výrobě drog; prevence trestné činnosti;
přírodopis	<u>Stavba těla a funkce jednotlivých orgánů člověka</u> - samostatné kratší práce k jednotlivým bodům zdravotnické problematiky (např. zdravý život, rodina a její funkce, hygiena jednotlivých soustav, alkohol, drogy apod.) <u>Poškození lidského organismu</u> vlivy kouření, drog, přepínání, stresu na lidský organismus <u>Biologie člověka</u> - hygiena, vliv kouření, alkoholu a drog, zneužívání léků - žák by měl umět hodnotit význam zdraví a potřebu jeho ochrany, vědět o imunitním systému a jeho podpoře, o nebezpečí drog- uvědomovat si své vztahy k prostředí, nezbytnost komplexní péče o životní prostředí a vlastní odpovědnosti v tomto směru
výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví je realizována v 7. a 8. ročníku a celková dotace je jedna hodina týdně. Žáci se během dvou let seznamují se všemi složkami primární prevence rizikového chování, kam patří – šikana, projevy agrese, rizikové chování v dopravě, rasismus a xenofobie, negativní působení sekt, sexuální rizikové chování, poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl, syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte

Organizace prevence	
Preventivní program	<p>Vypracován a aktualizován metodikem prevence dle nových metodických materiálů MŠMT především:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek</li> <li>- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č.j. MSMT-21149/2016</li> <li>- Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních, Č. j. MSMT-5217/2017-1</li> <li>- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí na období 2019-2027</li> </ul>
Využití volného času žáků	<p>Rozmanitá nabídka zájmových útvarů. Maximální využitelnost kapacity ŠD. Pro žáky školy realizujeme pestré školní i mimoškolní aktivity = soutěže, exkurze, výlety, představení některé i ve spolupráci s rodiči či místními spolky DDM, Schrödingerův institut</p>
Průběžné sledování podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu rizikového chování	<p>Snaha všech pedagogických pracovníků včas řešit drobnější přestupky (slovní napadání spolužáků, schovávání věcí, pošťuchování...), které by mohly vést k rizikovému chování. Ve třídách, na chodbách i jiných prostorách školy jsou zajištěné dozory pedagogů, možnost okamžitého řešení problému. Nadále trvá možnost využití schránky důvěry pro případné připomínky, dotazy či podněty k řešení ze strany rodičů i žáků. Možnost využití mediace ve škole pro řešení konfliktů mezi žáky. Webová aplikace NNTB</p>
Uplatňování forem a metod umožňující včasné zachycení ohrožených dětí	<p>Zaměřili jsme se především na zintenzivnění spolupráce mezi školou a rodiči. Dbáme na včasnou informovanost rodičů, společně se snažíme řešit výchovné problémy.</p>
Poradenská služba školního metodika prevence	<p>Informovat pedagogické pracovníky o novinkách a změnách v oblasti rizikového chování viz. metodické pokyny. Seznamovat rodiče žáků se základními pojmy v oblasti rizikového chování, vysvětlovat postupy školy i požadavky na rodiče, pravidelné konzultační hodiny</p>
Školské poradenské pracoviště	<p>PaedDr. Jana Veselá, Mgr. Lenka Srbecká, Mgr. Dana Stojanová</p>
Zajištění poradenských služeb speciálních pracovišť a preventivních zařízení	<p>V případě potřeby – OSPOD Rumburk, PPP Rumburk, SPC Rumburk, SVP Jiříkov(kontakty viz příloha číslo 13)</p>

Vybavení školy odbornými a metodickými materiály a dalšími pomůckami	Metodické příručky, databáze filmů, Filmy, které pomáhají: Ztraceni V labyrintu školy Abstinent Jakub Na hraně Sami Mezi nimi Mezi stěnami
Školní řád (obsahuje zákaz nošení, držení, distribuci a zneužívání návykových látek v areálu školy a odpovídající sankce)	Školní řád je doplněn vhodnou formou o problematiku rizikového chování viz. metodický pokyn k řešení šikanování č.j. MSMT-21149/2016 a metodického pokynu k primární prevenci č.j.20006/2007 čl. 8 – Školní řád. Forma zpracování odpovídá charakteru základní školy a vychází také z konkrétních podmínek naší školy
Akce školy pro žáky k prevenci rizikového chování – viz tabulka	Akce školy viz tabulka – nespécifická prevence – divadlo, soutěže, koncert atd.  7. roč. „Všeho (jenom) s (M)írou“ – komplexní preventivní program – Centrum primární prevence WHITE LIGHT I – 9 hodin 5.roč – dospívání – úskalí puberty 4.A, 5.A – chování v krizových situacích 3.AB – návštěva policie Preventivní program města Rumburk (v tomto školním roce neproběhl jen v 1.a3.ročníku z organizačních důvodů)

Akce školy	Název akce	Třídy	Komentář
Datum	Název akce	Třídy	Komentář
1.9. 2021	Vítání prvňáčků	1.AB	slavnostní přivítání prvňáčků v tělocvičně
10. 9. 2021	Adaptační den	6.B	Hlubší poznání spolužáků, stmelení kolektivu
17.9.2021	Adaptační den	6.A	Hlubší poznání spolužáků, stmelení kolektivu
17.9.2021	Tonda obal	Celá škola	Třídění a recyklace
21.9.2021	Den zdraví	1.stupeň, 8. a 9. roč.	SZŠ – Rbk náměstí
1.10.2021	Burza škol	9.roč.	
6.10.2021	Plavecká štafeta	Vybraní žáci	Sportovní soutěž
8.10.2021	Exkurze Praha	9.B	Národní muzeum
12.10.2021	Exkurze Praha	8.A	Národní muzeum



14.10.2021	Exkurze Praha	7.A	Národní muzeum
15.10.2021	Divadelní představení	7.-9. roč.	DK – K. Čapek – Jak se dělá divadlo
19.10.2021	Exkurze Kr.Lípa	7.B	NP České Švýcarsko
25.10.2021	Exkurze ŠD	Žáci školní družiny	iQlandia Liberec
3.11.2021	Tajuplná Tyršovka	1.-6. roč. s rodiči	Dušičky a Halloween-soutěže, úkoly
3.11.2021	ŠL - fotbal	Vybraní žáci školy	Sportovní soutěž
4.11.2021	Muzeum Rumburk	2.A	„S kukačkou okolo rybníka“
5.11.2021	Spaní ve škole	6.B	Stmelování kolektivu
9.11.2021	Muzeum Rumburk	2.B	„S kukačkou okolo rybníka“
11.11.2021	Záchytné kotce Rumburk	ŠD	Návštěva útulku
30.11.2021	Městská knihovna Rumburk	3.A	Výuková lekce pro ZŠ
6.-12.12.2021	Pohádkový týden	1.stupeň	Projektový týden
6.12.2021	Čert a Mikuláš	1.stupeň	Nadílka žáků 9.tříd
9.12.2021	Zámek Děčín	ŠD	Exkurze
9.12.2021	Muzeum Rumburk	3.A	„S kukačkou okolo rybníka“
10.12.2021	Městská knihovna Rumburk	2.B	Výuková lekce pro ZŠ
10.12.2021	Zámek Děčín	4.roč.	Exkurze
14.12.2021	Muzeum Rumburk	1.A	„S kukačkou okolo rybníka“
15.12.2021	Muzeum Rumburk	1.B	„S kukačkou okolo rybníka“
16.12.2021	Městská knihovna Rumburk	1.roč.	Výuková lekce pro zš
22.12.2021	Vánoční besídka	Celá škola	Stmelování kolektivu, klima třídy
11.1.2022	Koncert sboru	Vybraní žáci	Aula školy
14.2.2022	Svatý Valentýn	Celá škola	Tvorba a předání „Valetýnek“
15.2.2022	Leonardo da Vinci	4.-9.roč.	Výukový program
15.2.2022	Pohádka o rytířích	1.-3.roč.	Divadelní představení
11.3.2022	Exkurze Liberec	8.C	iQlandia
22.3.2022	Paměť národa	Vybraní žáci 9.roč.	Dějepisný projekt
21.-22.3.2022	Planetárium Praha	Celá škola	Výukový program v tělocvičně
28.3.2022	První pomoc	2.B	Preventivní program Rbk
30.3.2022	ŠL - basketbal	Vybraní žáci	Sportovní soutěž

1.4.2022	Kyberšikana SP	4.A	Preventivní program Rbk
7.4.2022	ŠL - přehazovaná	Vybraní žáci	Sportovní soutěž
11.4.2022	První pomoc SP	2.A	Preventivní program Rbk
22.4.2022	„Všeho (jenom) s (M)írou“ SP	7.roč.	Komplexní preventivní program 3 hodiny
25.4.2022	Dospívání SP	5.roč.	Puberta a její úskalí
26.4.2022	Divadelní představení	1.stupeň	„Čertův švagr“-pohádka
28.4.2022	„Čarodějnice“	1.supeň+ŠD	-kostýmy, písničky, soutěže
3.5.2022	Koncert sboru	Vybraní žáci	Aula školy
5.-6.5.2022	Muzeum Rumburk	3.AB	Výukový program
9.5.2022	Pietní akt	Vybraní žáci	hřbitov
11.5.2022	ŠL- vybíjená	Vybraní žáci	Sportovní soutěž
12.5.2022	Ovov	Vybraní žáci	Sportovní soutěž
13.5.2022	Kyberšikana SP	4.B	Preventivní program Rumburk
16.5.2022	Chování v krizových situacích SP	4.A,5.A	Program pořádají žáci Gym. Rumburk
14.-20.5.2022	Turistický kurz	8.roč.	Pláně Liberec
19.5.2022	Poruchy příjmu potravy SP	5.roč.	Preventivní program Rumburk
20.5.2022	„Všeho (jenom) s (M)írou“ SP	7. roč.	Komplexní preventivní program 3 hodiny
24.5.2022	Exkurze Praha	7.C	Národní muzeum
25.5.2022	Černobyl	7.-9.roč.	Přednáška o jaderné elektrárně
27.5.2022	Městská knihovna Rumburk	4.B	Výukový program
27.5.2022	Taneční – závěrečný věneček	9. roč.+rodiče	DK Rumburk
29.5.2022	Benefiční koncert sboru na podporu Ukrajiny	Vybraní žáci	Kostel sv. Vavřince
1.6.2022	Sportovní den	1.-3.roč.	Atletický stadion Rumburk
1.6.2022	Orientační běh	4.-6.roč.	Park Rumburské vzpoury
1.6.2022	Rasismus, xenofobie, lidé s postižením SP	8.A	Preventivní program Rumburk
3.6.2022	Rasismus, xenofobie, lidé s postižením SP	8.C	Preventivní program Rumburk
6.6.2022	Den dětí	1.stupeň	Soutěže a hry,

			připravují žáci 9.ročníku
10.6.2022	Spaní ve škole	3.AB	Stmelování kolektivu
10.6.2022	Rasismus, xenofobie, lidé s postižením SP	8.B	Preventivní program Rumburk
13.6.2022	Jak se nebát nemoci	2.AB	
14.6.2022	Exkurze Liberec	4.AB	iQlandia
14.6.2022	HistoryPark	5.AB	Ledčice- archeologický park
16.6.2022	Finanční gramotnost SP	7.roč.	Preventivní program Rumburk
19.6.2022	Den evropské hudby – koncert sboru	Vybraní žáci	Velký Šenov
20.6.2022	Návštěva policie SP	3.AB	prevence
22.6.2022	ŠL - atletika	Vybraní žáci	Sportovní soutěž
24.6.2022	„Všeho (jenom) s (M)írou“ SP	7.roč.	Komplexní preventivní program 3 hodiny
27.6.2022	Loučení s devátáky	9. roč.+rodiče	Aula školy, představení, raut
27.6.2022	Jarmark	1.stupeň+rodiče	Nabídka dětských výrobků, setkání s rodiči
28.-29.6.2022	Bazén	Celá škola	Možnost návštěvy bazénu
29.6.2022	Filmové představení	1.stupeň	„Tajemství staré bambitky 2“

SP – specifická prevence

Rizikové chování	počet
Drogy	0
Doprava	0
Poruchy příjmu potravy	0
Alkohol	1
Syndrom týraného dítěte – CAN	0
Šikana, kyberšikana	11
Vandalismus	4
Záškoláctví	4
Tabák	10
Násilí (v nejmírnější formě)	0
Krádeže	1
Sebepoškozování	2

#### Komentář:

Preventivní plán prochází každoročně vyhodnocením a na základě zjištěných informací je upravován a aktualizován. Školní metodik prevence spolupracuje s preventivním týmem, ŠPP a pedagogickým sborem. Společně realizují programy primární prevence.

Co se povedlo realizovat ve školním roce 2021/2022

Nástěnka primární prevence

Upřesnění náplně práce preventivních týmů

Adaptační pobyt pro žáky 6. tříd(jednodenní)

Realizace Preventivního programu Rumburk (kromě 1. a 3. ročníku, kdy program neproběhl s organizačních důvodů)

Všeho (jenom) s (M)írou -7. ročník

Co se nepovedlo realizovat ve školním roce 2021/2022

Z důvodu distanční výuky a protiepidemiologickým opatřením nebyly zrealizovány vícedenní adaptační pobyty, „V síti“ – filmové představení pro 7. – 9.ročník

Vztahy mezi žáky jsou bez větších výchovných problémů, klima ve třídách je přátelské. Drobné kázeňské přestupky jsou včas řešeny, pedagogové si vyměňují zkušenosti a vzájemně se informují o jednotlivých žácích. V případě výskytu kázeňského přestupku je vše ihned řešeno třídním učitelem, metodikem prevence, výchovným poradcem, ředitelem školy a následně jsou předány informace rodičům. (Každý jednotlivý případ je řešen dle závažnosti.)

V tomto školním roce se uskutečnily čtyři mediace, které skončily dohodou, tři intervence ve třídách 8.B, 6.B, 8.B a byly zaslány tři anonymní zprávy do aplikace NNTB (projednány a vyřešeny).

Za účasti OSPODu proběhlo šest výchovných komisí.

## 6. Spolupráce s rodiči

Spolupráci s rodiči vidíme jako klíčovou při realizaci našeho preventivního plánu. Rodiče jsou prostřednictvím třídních učitelů informováni o realizaci plánu na škole, problematika byla zařazena i na jednání školské rady. Další informace poskytujeme rodičům prostřednictvím www stránek školy, aplikací Edupage, na třídních schůzkách a schůzkách tripartity. Také prostřednictvím třídních důvěrníků na pravidelných schůzkách Sdružení rodičů při ZŠ Tyršova Rumburk.

## 7. Vzdělávání pedagogů

Metodik prevence se účastní školení pořádaných zařízeními pro DVPP, ostatní pedagogové formou samostudia (využívání odborné literatury ve školní knihovně). Problematika prevence je 2x ročně zařazována na pořad jednání pedagogické rady.

Pedagogičtí pracovníci mají možnost nahlédnout do Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, Č.j. 21 291/2010-28, kde jsou návodným způsobem popsána jednotlivá témata:

- 01 Návykové látky
- 02 Rizikové chování v dopravě
- 03 Poruchy příjmu potravin
- 04 Alkohol
- 05 Syndrom CAN
- 06 Školní šikanování
- 07 Kybešikana
- 08 Homofobie
- 09 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10 Vandalismus
- 11 Záškoláctví
- 12 Krádeže
- 13 Tabák
- 14 Krizové situace spojené s násilím
- 15 Netolismus
- 16 Sebepoškozování
- 17 Nová náboženská hnutí
- 18 Rizikové sexuální chování
- 19 Příslušnost k subkulturám
- 20 Domácí násilí
- 21 Hazardní hry
- 22 Poruchy autistického spektra (PAS)

## 8. Metody práce

V rámci výuky jsou a budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody, které se osvědčily. Výchova bude probíhat mezipředmětově.

Např.:

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli,
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků,
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti,
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů,
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry,
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu),
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“,
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě,
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti
- prevence experimentování s alkoholem a cigaretami,
- základy etické a právní výchovy,
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení,
- všestranný rozvoj osobnosti žáka,

- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů ve třídních kolektivech,
- důraz na spolupráci s rodiči,
- široká nabídka volnočasových aktivit,
- ekologická výchova,
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod. Účast v soutěžích výtvarných, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech.

## 9. Znalostní kompetence žáků

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků,
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek,
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu,
- mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu,
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování.
- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě,
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl,
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví,
- znají negativní vlivy kouření, požívání alkoholu,
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc,
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy,
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti,
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva,
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrásování aj.), je protiprávní,
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky,
- dopravní výchova.

## 10. Zařazování okruhů protidrogové prevence do tematických plánů

Při realizaci preventivního plánu klademe důraz na následující činnosti:

- učit žáky řešit konfliktní situace,
- vést je ke schopnosti odmítat činnosti, které by mohly mít negativní důsledky,
- posilovat sebedůvěru dětí,
- informovat je přiměřeně věku o následcích užívání drog,
- podporovat mimoškolní činnost, koníčky, aj.

## 11. Záškoláctví

Problematiku záškoláctví škola řešila individuálně s některými žáky, kteří měli neomluvené hodiny. Proběhly schůzky se zákonnými zástupci a v některých případech následovaly výchovné komise za účasti OSPODu. Je potřeba nadále věnovat pozornost zásadám omlouvání žáků a evidenci nepřítomnosti ve škole dle školního řádu. Opakovaně s touto problematikou seznamovat i rodiče žáků.

## 12. Šikanování

Problematiku šikanování škola řešila v jedenácti případech, většina případů byla ve fázi prvního stadia „OSTRAKIZMUS“ (mírná forma pošťuchování, pomlouvání, intriky), v jednom případě šlo o kyberšikanu. Všechny případy byly prošetřeny, projednány s rodiči, projednány v preventivním týmu a zapsány v deníku ŠMP. Stále je však potřeba věnovat zvýšenou pozornost některým prvkům hrubého chování mezi spolužáky, které by se v pozdějším věku mohly dostat do vyššího stádia šikany.

## 13. Spolupráce s odborníky a dalšími organizacemi

### Oblast školství

- pedagogicko - psychologická poradna
- vzdělávání pedagogů, kteří realizují preventivní aktivity ve škole, odborná práce s dětmi ohroženými sociálně patologickým vývojem

### Oblast zdravotnictví

- dětský lékař

### Oblast sociálních věcí

- sociální odbor, kurátoři

### Policie ČR

- využití lektorských služeb policistů v oblasti sociálně patologických jevů

PPP ÚSTECKÉHO KRAJE www.ppek.cz Lípová 651/9, 415 01 Teplice Telefon: 417 535 218	Odborné pracoviště: PPP Rumburk 408 01 Rumburk Sukova 870/6 Telefon: 412332 325 E-mail: <a href="mailto:rumburk@pppek.cz">rumburk@pppek.cz</a> Kontaktní osoba: Eva Michalinová
WHITE LIGHT K-centrum Rumburk Třída 9. Května 1127/28 408 01 Rumburk Telefon: 602195104 <a href="http://www.whitelight1.cz">www.whitelight1.cz</a> Kontaktní osoba: Vít Jelínek	TEEN CHALLENGE – Šluknov Císařský 59 407 77 Šluknov Telefon: 412 386 429 E-mail: <a href="mailto:sluknov@teenchallenge.cz">sluknov@teenchallenge.cz</a> <a href="http://www.bullet-in-cz.estranky.cz">www.bullet-in-cz.estranky.cz</a> Kontaktní osoba: Petr Král
POLICIE ČR 9. května 487/57 408 01 Rumburk Telefon: 412 332 030	ŽIVOT BEZ ZÁVISLOSTI o.s. K Výtopně 1224 156 00 Praha 5 Telefon: 222 716 740, 602 255 508 E-mail: <a href="mailto:h.vrbkova@seznam.cz">h.vrbkova@seznam.cz</a> Kontaktní osoba: H. Vrbková, V. Skopalová
ŠKOLNÍ LÉKAŘ MUDr. K. Strachoň Jiráskova 1358/15 Rumburk 40801 Telefon: 723216784	SVP „ŠLUKNOVSKO“ Čapkova 814/5 407 53 Jiříkov Telefon: 778 742 766, 778 742 765 e-mail: <a href="mailto:vedoucivsp@ddsjiřikov.cz">vedoucivsp@ddsjiřikov.cz</a> <a href="mailto:etopedivsp@ddsjiřikov.cz">etopedivsp@ddsjiřikov.cz</a>

<p>MĚSTSKÁ POLICIE RUMBURK Sukova 1055/24 Rumburk 40801 Telefon: 412 332 050</p>	<p>KRAJSKÁ ADIK. AMBULANCE Velká Hradební 13/47 40001 Ústí nad Labem Telefon: 607 451 588 e-mail: <a href="mailto:poradna@drugout.cz">poradna@drugout.cz</a></p>
<p>CENTRUM KRIZ.INTERVENCE obč. sdruž. Spirála Ústí nad Labem Budova nádraží v Rumburku č.p. 492 Telefon: 475 603 390 e-mail: <a href="mailto:spirala.cki@volny.cz">spirala.cki@volny.cz</a> OSPOD RUMBUK Bc. Z. Balcarová Telefon: 725 712 752 e-mail: <a href="mailto:zdenkabalcarova@rumburk.cz">zdenkabalcarova@rumburk.cz</a></p>	<p>e – Duha, vzdělávací společnost Bc. Ludvík Hanák Telefon: 777736435 <a href="http://www.prevence-online.webnode.cz">www.prevence-online.webnode.cz</a></p>
<p>TERAPIE – TKÁČOVÁ Mgr. D. Tkáčová Telefon: 777 933 843 e- mail: <a href="mailto:info@terapietkacova.cz">info@terapietkacova.cz</a></p>	<p>ADVAITA LIBEREC Telefon: 482750607 E-mail: <a href="mailto:info@advaitaliberec.cz">info@advaitaliberec.cz</a></p>
<p>AMBULANCE KLINICKÉ PSYCHOLOGIE A PSYCHOTERAPIE PRO DĚTI A DOSPĚLÉ Mgr. Petra Vamberská Telefon: 792 755 508 Email: <a href="mailto:vamberska@psychologievdf.cz">vamberska@psychologievdf.cz</a></p>	

## 14. Plán činnosti

Připravit (inovovat) preventivní plán, koordinovat přípravu (MŠMT čj. 14 514/2000-51).  
Informovat všechny učitele, vychovatele a další pracovníky školy o prevenci rizikového chování, především o konkrétních podmínkách ve škole z hlediska rizik, uplatňování různých forem a metod umožňujících včasné zachycení žáků.  
Informovat žáky a rodiče o volnočasových aktivitách školy.  
Poradenská služba pro rodiče.  
Seznámit pedagogické pracovníky s preventivním plánem, pojmenovat kroky, které povedou k jeho realizaci.  
Zpracovat problematiku prevence rizikového chování do preventivního plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků  
Zpracovat přehled odborné i populární literatury a videonahrávek vhodných pro mládež s problematikou prevence rizikového chování.  
Navázat kontakt s institucemi a organizacemi, které se angažují v prevenci rizikového chování.  
Podat návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika rizikového chování).



Seznámit rodiče na třídních schůzkách s preventivním plánem.  
Připravit na pedagogickou radu informaci o rizikovém chování.  
Zpracovat pro žáky učitele, rodiče a žáky školy informace o kontaktech na dostupná krizová, poradenská a preventivní zařízení.  
Podat návrhy psychologických a speciálně pedagogických vyšetření (problematika sociálně patologických jevů).  
Připravit pro žáky školy informaci o kriminalitě, delikvenci a záškoláctví ve škole.  
Připravit na pedagogickou radu informaci o formách násilného chování (šikanování, vandalismus) a o projevech xenofobie a rasismu ve škole.  
Zajistit vybavení školy odborným a metodickým materiálem a dalšími pomůckami.  
Zorganizovat přednášku pro pedagogické pracovníky k problematice virtuálních drog a patologického hráčství  
Vyhodnotit efektivitu jednotlivých preventivních aktivit.  
Realizovat Preventivní program Rumburk.  
Zorganizovat program „Všeho (jenom) s (M)írou“  
Navštívit filmové představení „V síti“ a následně s tímto tématem pracovat v hodinách Vzk  
Vytvořit tým peer mediátorů.  
Založit školní parlament, který povede speciální pedagog.

V Rumburku dne 20. 9. 2022

zpracovala: Mgr. Lenka Srbecká – školní metodik prevence

# PŘÍLOHY

Příloha č. 1

## Komplexní preventivní program v Rumburku – kontaktní list

Témata a kontakty:

Mateřské školy - prevence požárů, Sbor dobrovolných hasičů Rumburk - Stanislav Číž <a href="mailto:info@hasicirumburk.cz">info@hasicirumburk.cz</a> , tel.: 602 963 914
1. třída - prevence obtěžování, Policie ČR, nprap. Bc. Anna Mateiciucová <a href="mailto:amateiciucova@seznam.cz">amateiciucova@seznam.cz</a> , tel.: 974 442 124
2. třída - I. Pomoc, Mgr. Jitka Čapíková <a href="mailto:jitka_capikova@email.cz">jitka_capikova@email.cz</a> , tel.: 606 433 850
3. třída - dopravní výchova, Dopravní Policie ČR, prap. Kalousek Petr <a href="mailto:@seznam.cz">@seznam.cz</a> , tel.: 724 057 590
4. třída - šikana, kyberšikana, úskalí poskytování informací přes internet, Mgr. Eva Michalinová, Mgr. Zdeněk Staněk <a href="mailto:evamichalinova@pppuk.cz">evamichalinova@pppuk.cz</a> , tel.: 608 199 222
5. třída – zdravý životní styl, Mgr. Eva Michalinová <a href="mailto:evamichalinova@pppuk.cz">evamichalinova@pppuk.cz</a> , tel.: 608 199 222
6. třída – rizikové sexuální chování, Mgr. Jitka Čapíková <a href="mailto:jitka_capikova@email.cz">jitka_capikova@email.cz</a> , tel.: 606 433 850
7. třída – finanční gramotnost, Bc. Pavla Brodinová, DiS. <a href="mailto:op@charitarumburk.cz">op@charitarumburk.cz</a> , tel: 412 384 745
8. třída - rasismus, xenofobie, lidé s postižením, Marcela Surmajová nebo z agentury Pondělí pí. Lampová <a href="mailto:marcela.surmajova@seznam.cz">marcela.surmajova@seznam.cz</a> , tel.: 606 840 298
9. třída - trestní právo, trestní odpovědnost, alternativní řešení sporů, Mgr. Michal F. Barák <a href="mailto:mbarak@pms.justice.cz">mbarak@pms.justice.cz</a> , tel.: 728 117 518
I. ročníky SŠ, finanční gramotnost, Oblastní charita Rumburk, Bc. Pavla Brodinová, DiS. <a href="mailto:op@charitarumburk.cz">op@charitarumburk.cz</a> , tel: 412 384 745

## Příloha č. 2

### UTVÁŘENÍ KLIMATU ŠKOLNÍCH TŘÍD

#### Charakteristika třídy s pozitivním klimatem

- důvěra, respekt, úcta mezi osobami a skupinami ve škole a okolo ní – žáci, učitelé, vedení školy, rodiče
- vysoká morálka
- nepřetržitý studijní a společenský růst každého žáka i učitele
- soudržnost mezi jednotlivci, uvnitř skupin, mezi skupinami
- obnova a rozvoj školy
- každodenní péče a starost o vše, co se školou souvisí

#### Jak utvářet pozitivní klima vyučovací hodiny

- jasně definované a žáky, učiteli i rodiči pochopené cíle školy
- příležitost k aktivnímu učení
- individuální přístup
- různorodé učební prostředí
- jasná, smysluplná pravidla (např. šk. řád) vytvořená ve spolupráci žáků a učitelů
- posilování kladného chování
- efektivní řešení problémů
- neuzavírání se před problémy a konflikty, nácviky práce s nimi
- účinná komunikace
- časté kontakty učitele s rodiči žáků, vzájemná informovanost
- přenášení odpovědnosti na žáka
- vedení žáků k uvědomění si důsledků jejich chování a pochopení důvodů případných neúspěchů (práce s chybou)
- pravidelné třídnické hodiny, práce s třídním kolektivem

těžiště školního klimatu leží ve vztazích žák-žák, žák-učitel, učitel-učitel

- zlepšení klimatu třídy napomáhají školní výlety, vlastní tradice a akce

**Změna školního klimatu je dlouhodobá záležitost, nelze ji udělat přes noc**

### POSTUP PŘI DLOUHODOBÉM NEGATIVNÍM KLIMATU VE TŘÍDĚ

- během třídnických hodin se věnovat práci s kolektivem (ankety, vhodné sociální hry, neformální rozhovor)
- seznámit se situací výchovného poradce, metodika prevence nebo školního psychologa
- zúčastnit se schůzky výchovné komise, informovat ji (v případě potřeby požádá výchovná komise o pomoc PPP, SVP)
- literatura k tématu v IC

**Systematická práce se třídou je nejefektivnější prevencí všech sociálně patologických jevů.**

Příloha č. 3

## PROBLEMATIKA ZÁŠKOLÁCTVÍ

**Záškoláctví** je nejklašičtější asociální poruchou u žáků, kdy se jedná o absenci ve škole bez řádného omluvení rodiči či lékařem. Záškoláctví se dopouštějí jedinci, kteří neplní nebo nejsou schopni plnit školní povinnosti a dostávají se do stresujících situací (i ze strachu z potrestání rodiči). Patří sem i skupina žáků, které škola prostě nebaví. Rozlišujeme záškoláctví, které má impulzivní charakter a záškoláctví účelové, plánované.

- Záškoláctví, které má **impulzivní charakter**: dítě předem neplánuje, že nepůjde do školy, ale reaguje náhle, nepromyšleně nebo odejde v průběhu vyučování. Někdy i impulzivně vzniklé záškoláctví trvá několik dnů, než rodiče zjistí, že žák nechodí do školy. Žák pokračuje v chození za školu ze strachu z následků, protože neví, co by mělo dělat.
- **Účelové, plánované záškoláctví**: dítě předem plánuje odchod ze školy, vzdaluje se pod nejrůznějšími záminkami v době, kdy očekává zkoušení nebo kdy má mít neoblíbený předmět nebo neoblíbeného učitele.

Nejčastější příčiny záškoláctví

- negativní vztah ke škole (nespravedlivé hodnocení učitele, nuda, šikana, nedostatek pozitivního hodnocení, nefungující kolektiv, pocit osamělosti, nepřiměřený stres,...)
- vliv rodinného prostředí (lhostejnost, nadměrná přísnost či shovívavost rodičů vůči dítěti, nedostatek času na dítě)
- nevhodné trávení volného času

## POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

K hodnocení záškoláctví by se mělo přistupovat citlivě, což následně ovlivní i způsob potrestání žáka. Žák by měl nejen rozumově, ale i citově přijmout argumenty pedagoga a neměl by své chování řídit pouze hlediskem okamžité výhodnosti a snahou o bezkonfliktní vztah. U žáků, u kterých se problémy ve škole objevují opakovaně, slouží učitelům k výchovnému působení i psychologická vyšetření a tzv. speciální pedagogická vyšetření. Při každém hodnocení záškoláctví by měla být pozornost zaměřena nejen na postih žáka, ale další výchovné působení by mělo mít preventivní charakter.

- seznámit rodiče s jejich povinností nepřítomnost žáka telefonicky, případně osobně omluvit do 72 hodin a striktně to po nich vyžadovat (pokud rodič žáka neomluví do 72 hodin, TU zákonného zástupce telefonicky kontaktuje, aby předešel možnému záškoláctví žáka)
- intenzivně řešit již první náznaky záškoláctví
- informovat výchovného poradce, kontaktovat rodiče, osobně je seznámit se vzniklou situací, společně hledat důvody neomluvené absence i možné řešení
- pečlivě neomluvené hodiny evidovat, držet se závazných školních pravidel (omlouvát absenci co nejdříve), seznámit s těmito pravidly i rodiče v září na třídní schůzce
- neomluvené hodiny řešit aktuálně, aby se zamezilo rozšíření tohoto chování u daného žáka i u ostatních spolužáků
- po poradě s TU může výchovný poradce požádat o vyšetření žáka v PPP
- návrh výchovného opatření konzultovat s výchovným poradcem, je nutné sjednocení udělování výchovných opatření za daná provinění (konzultuje výchovná komise)

## Příloha č. 4

### **POSTUP PŘI ŘEŠENÍ ŠIKANY**

Definice Michala Koláře: „Jeden nebo více žáků úmyslně, většinou opakovaně týrá a zotročuje spolužáka či spolužáky a používá k tomu agresí a manipulaci.“ (nadávky, výprask, posměch, pomluvy, hrozby, okrádání, obtěžování vč. sexuálního, vyobcování z kolektivu,...).

**Charakteristické znaky:** záměrnost, dlouhodobost, gradace, nepoměr sil

Rozdíl šikanování x škádlení:

**Škádlení** = fyzicky nebolí, vzájemný respekt, radost pro oba, bez traumat

**Šikanování** = úmysl ublížit, radost agresora, vzniká psych. trauma oběti, agresor má úmysl ublížit, agrese bývá samoúčelná, agresor získává pozici, nepoměr sil

**Šikana je poruchou vztahů ve skupině, mylná je představa, že šikana bude mít ve třídě podmínky, jen když je tam patologická osobnost - MŮŽE BÝT VŠUDE.**

#### **Varovné signály šikany**

- žák se „drží“ učitele, vchází s ním do třídy, odchází na přestávky ze třídy
- je sám, nemá kamarády
- nechodí na TV
- má velkou absenci
- zhoršení prospěchu
- pokles pozornosti
- ostatní ho přehlížejí, dávají mu pokyny, „kanadské“ žertíky, zesměšňují ho
- zničené nebo "ztracené" věci, ztráty peněz
- stopy zranění na těle atd.

**Místa, kde šikana nejčastěji probíhá – třída o přestávce, šatny, WC, tělocvična, odlehlá místa**

#### **Prevence:**

- zmapování rizikových míst
- efektivní držení dozorů
- systematická práce s třídním kolektivem
- občasné mapování vztahů ve třídě (ankety apod.) během třídnických hodin
- nárazové kontroly ve třídě třídním učitelem během přestávky
- důsledné trestání všech projevů násilí
- vyzdvihování kolegiálního chování
- otevřená diskuse se třídou (nikdy ji modelově nepřehrávat)

### **ZÁVAZNÁ STRATEGIE VYŠETŘOVÁNÍ ŠIKANY**

- při podezření na šikanu ihned informovat výchovného poradce nebo vedení školy
- ochrana oběti, poskytnutí první pomoci
- vedení školy nebo výchovný poradce v případě vážného fyzického napadení žáka uvědomí státní zastupitelství, OSPOD

- **vyšetřování probíhá vždy ve spolupráci s vedením školy**

Postup:

1. rozhovor s obětí
2. rozhovor se svědky
3. rozhovor s agresorem (agresory)

**! /rozhovory provést ihned, agresori nesmí mít příležitost k domluvě, hovoří se s nimi zvlášť, nikdy se nesmí konfrontovat agresor a oběť (ani jejich rodiče), ani agresor a svědci/**

Cílem je zjistit: kdo je oběť, kdo je agresor, kdy a kde k šikaně dochází, jakou formou, jak dlouho a jak často trvá, co je motivem ubližování, jak lze předejít násilí v budoucnu.

Odpovědi na tyto otázky pečlivě zapsat (jde o důkazní materiál), dát všem zúčastněným podepsat!

- třídní učitel za přítomnosti výchovného poradce osobně uvědomí o problému rodiče zúčastněných žáků
- tresty pro viníky šikany vzejdou z jednání výchovné komise ve spolupráci s třídním učitelem a budou přiměřené závažnosti chování viníků
- třídní učitel seznámí viníky s tresty
- třídní učitel kontaktuje rodiče viníků a za přítomnosti výchovného poradce či zástupce vedení školy jim osobně oznámí řešení problému (pokud je třeba, jsou o vyřešení problému informováni i rodiče oběti)
- rodiče podepíší výchovným poradcem připravený zápis z jednání
- na třídnických hodinách se třídní učitel k problému vrátí, rozebere ho vhodným způsobem se žáky

## **Příloha č. 5**

**Postup v případě zneužívání alkoholu, tabákových výrobků a omamných a psychotropních látek žáky, postup při nálezů těchto látek ve škole (dle metodického pokynu MŠMT)**

### **A. TABÁKOVÉ VÝROBKY**

**Ve vnitřních i vnějších prostorách všech typů škol je zakázáno kouřit. Kouřit zde nesmějí žádné osoby a není možné ani zřizovat kuřárny nebo místa pro kouření vyhrazená.**

#### **Konzumace tabákových výrobků ve škole**

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek), který založí školní metodik prevence do své agendy.

(4) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.

(5) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán-sociálně právní ochrany obce s rozšířenou působností. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

(6) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

## **B. ALKOHOL**

**Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet nebo je v konzumaci alkoholu podporovat.**

### **Konzumace alkoholu ve škole:**

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.

(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy: O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany dítěte obce s rozšířenou působností vyžadovat pomoc.

(8) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.

(9) Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálněprávní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(10) Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.

(11) V případě podezření na intoxikaci žáka může pověřený pedagogický pracovník požádat Policii ČR o provedení testu na alkohol.

### **Nález alkoholu ve škole**

(1) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy alkohol**, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

(2) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka alkohol**, postupují takto:

- a) Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní metodik prevence do své agendy.
- d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

## **C. OMAMNÉ A PSYCHOTROPNÍ LÁTKY**

### **Konzumace OPL ve škole**

(1) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.

(2) Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

(3) Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.

(4) V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.



(5) Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy. Především ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy.

(6) V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(7) V případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.

(8) Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů. Škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc.

(9) Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky (dbát pokynů pracovníků školy).

(10) Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.

(11) V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

(12) Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.

(13) Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

(14) V případě podezření na intoxikaci žáka může pověřený pedagogický pracovník požádat Policii ČR o provedení testu na alkohol.

(15) Obdobný postup zvolí pověřený pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

## **Distribuce OPL ve škole**

(1) Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.

(2) Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.

(1) Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.

(2) Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.

(3) Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsáním níže.

## **Nález OPL ve škole**

**A.** V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- (3) Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
- (4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

**B.** V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

- (1) Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
- (2) O nálezů ihned uvědomí vedení školy.
- (3) O nálezů sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezů a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen/na ředitel/ka školy nebo její/jeho zástupce.
- (4) O nálezů vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
- (5) V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.

**C.** V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že **některý z žáků má nějakou OPL u sebe**, postupují takto:

- (1) Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
- (2) Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, konzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
- (3) Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

## **Příloha č. 6**

# **PRVNÍ POMOC PŘI OTRAVĚ NÁVYKOVÝMI LÁTKAMI A ALKOHOLEM**

## **Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog.**

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy.

### **První pomoc při otravě návykovými látkami**

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko. Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit zejména tehdy, když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Jestli je to možné, opatřete opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

#### **Než přijde lékař:**

Důležité je zjistit, jakou cestou došlo k intoxikaci, a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí, nebo v bezvědomí

#### **Při vědomí - k otravě došlo ústy:**

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá, a předat ji přivolanému lékaři

#### **Při vědomí - k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím:**

- zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá, a předat ji přivolanému lékaři

Zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím.

#### **Při bezvědomí:**

Nikdy nepodávat nic ústy!  
Nesnažit se vyvolávat zvracení!

- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání - při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- zabránit prochlazení
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá, a předat ji přivolanému lékaři

### **Specifika otrav u různých návykových látek:**

#### **Alkohol**

U těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.

#### **Marihuana a hašiš**

Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

#### **Halucinogeny (trippy)**

Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Lékařská pomoc je naléhavě nutná.

#### **Pervitin**

I zde je vhodné zajistit dohled více osobami, protože je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování, někdy i halucinace.

#### **Opiáty (heroin)**

Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumivý účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.

#### **Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, lepidla)**

Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.